

GLOBALIZACJA

Gospodarka światowa

GENEZA

- Termin „globalizacja” w powszechnym użyciu znalazł się w połowie lat 80. XX w., aby określić głębokie przeobrażenia w gospodarce światowej będące wynikiem liberalizacji stosunków gospodarczych, zmniejszenia roli państw w gospodarce, internacjonalizacji kapitału, rewolucji informatycznej i wzrostu znaczenia międzynarodowych korporacji
- W latach 80. XX w. globalizacja była rozumiana przede wszystkim jako upowszechnianie się konsumpcyjnego modelu życia, którego wzorce dawała rozwinięta gospodarka amerykańska, stąd często za synonimy globalizacji przyjmowano takie słowa, jak:
 - o amerykanizacja,
 - o kalifornizacja,
 - o mcdonaldyzacja życia.

DEFINICJE

- Globalizacja to postępujący proces integrowania się krajowych i regionalnych rynków w jeden globalny rynek towarów, usług i kapitału (B. Liberska),
- Globalizacja to długofalowy proces integrowania gospodarek narodowych, sektorów, rynków i przedsiębiorstw dzięki rozszerzaniu oraz intensyfikowaniu ponadgranicznych powiązań handlowych, instytucyjnych, kooperacyjnych oraz informacyjnych, co prowadzi do tworzenia się coraz silniejszych współzależności w gospodarce światowej (A. Zaorska),
- Globalizacja to ściślejsza integracja państw oraz ludzi na świecie, spowodowana ogromną redukcją kosztów transportu i telekomunikacji oraz zniesieniem sztucznych barier w przepływach dóbr, usług, kapitału, wiedzy i ludzi z kraju do kraju (J.E. Stiglitz).

CECHY GLOBALIZACJI

- wielowymiarowość
- integrowanie
- współzależności międzynarodowe
- związek z postępem nauki, techniki i organizacji
- kompresja czasu i przestrzeni
- dialektyczny charakter

➤ WIELOWYMIAROWOŚĆ

Wielowymiarowość globalizacji polega na tym, że przejawia się ona w wielu różnych płaszczyznach życia jednocześnie

- gospodarce,
- polityce,
- wojskowości,
- kulturze,

Obejmuje przeplatające się działania dokonywane w tym samym czasie, lecz w różnych przestrzeniach. Dodatkowo w przestrzeniach toczą się procesy o wymiarze ogólnoświatowym.

➤ INTEGROWANIE

- Integrowanie to scalanie gospodarek na różnych poziomach poprzez ścisłe łączenie funkcjonowania rozproszonych po całym świecie podmiotów, w ramach powiązań kooperacyjnych, handlowych, inwestycyjno-produkcyjnych.

➤ WSPÓŁZALEŻNOŚCI MIĘDZYNARODOWE

- Współzależności międzynarodowe można określić jako możliwości koordynacji międzynarodowych systemów, np. regionalnych ugrupowań, kooperacyjnych sieci, porozumień ponadregionalnych,
- Mogą przybierać charakter asymetryczny i przekształcać się w dominację silniejszego partnera zagranicznego,
- Globalna współzależność daje rezultat ujęty przez S. Talbota (sekretarza stanu w administracji B. Clintona) w formułę: „co dzieje się tam, ma znaczenie tutaj”.

➤ ZWIĄZEK GLOBALIZACJI Z POSTĘPEM NAUKI, TECHNIKI I ORGANIZACJI

- Postęp oddziałuje na proces globalizacji poprzez tworzenie osiągnięć technicznych, które z kolei służą rozwojowi komunikowania się i transportu, a przede wszystkim – tworzeniu nowoczesnych produktów, nowych metod wytwarzania, zarządzania i organizacji, powstawania zasobów wysoko wykwalifikowanych kadr i nowoczesnych technologii,
- Postęp techniczny ulega przyspieszeniu pod presją stałego zapotrzebowania na innowacje techniczne ze strony globalnie konkurujących przedsiębiorstw

➤ KOMPRESJA CZASU I PRZESTRZENI

- Kompresja czasu i przestrzeni rozumiana jest jako kurczenie się świata w wyniku rozwoju środków masowego przekazu, dużej mobilności ludzi, dostępności oferty towarowej z całego świata.

➤ DIALEKTYCZNY CHARAKTER

Dialektyczny charakter globalizacji to postrzeganie jej jako nieustającego procesu występowania zjawisk lub procesów o przeciwnym charakterze.

W literaturze zestawia się je w następujące pary:

- globalizacja – fragmentaryzacja,
- integracja – dezintegracja,
- globalizacja – regionalizacja,
- homogenizacja – dyferencjacja,
- wymiar globalny - lokalny.

PRZYCZYNY GLOBALIZACJI

❖ POSTĘP NAUKOWO-TECHNICZNY

- Umożliwia wprowadzanie nowoczesnych technologii (m.in. elektrycznych, informatycznych, telekomunikacyjnych), co prowadzi do ukształtowania się nowego systemu elastycznej specjalizacji,
- Nowoczesne rozwiązania umożliwiają szybszy i lepiej zorganizowany, bardziej efektywny i skoordynowany przepływ dóbr materialnych oraz informacji,
- Dyfuzja technologii umożliwia wyrównywanie się zdolności technologicznych w różnych krajach, wpływa na rozwój informatyki, telekomunikacji i transportu,
- Postęp technologiczny prowadzi do tzw. technoglobalizmu (globalizacji technologii), czyli rosnącego umiędzynarodowienia, tworzenia, stosowania i rozprzestrzeniania się technologii.

❖ KONKURENCJA MIĘDZYNARODOWA

- Kształtuje się przede wszystkim pod wpływem postępu technicznego oraz zmian po stronie popytu i podaży – rynek producenta przekształca się w rynek konsumenta,
- Przedsiębiorstwa, które chcą pozyskać klientów w wielu krajach, muszą dostosować się do zmian poprzez szybkie wykorzystanie najnowszych technologii,
- W celu dotarcia do klientów przedsiębiorstwa muszą przyspieszyć swoje reakcje na zmiany rynkowe - tzw. kompresja czasu i przestrzeni:
 - o kompresja czasu znajduje swoje odzwierciedlenie w stosowaniu elastycznych systemów produkcyjnych, w skróceniu cyklu życia produktu, prowadzeniu wspólnych prac badawczych,
 - o kompresja przestrzeni wpływa na przepływ produktów i zintegrowania podmiotów zlokalizowanych w różnych krajach.

❖ POLITYKA EKONOMICZNA PAŃSTWA

- Wyraża się przede wszystkim w integrowaniu oraz tworzeniu i przyjęciu przez państwa korzystnych warunków współpracy międzynarodowej, wspólnych założeń polityki ekonomicznej,
- Dzięki swobodnej wymianie handlowej, liberalizacji przepływów kapitałowych, towarów i usług w skali międzynarodowej możliwe jest rozszerzenie zasięgu inwestowania, prowadzenia geograficznie rozproszonej, a funkcjonalnie zintegrowanej działalności globalnie konkurujących firm.

ISTOTA I MECHANIZMY GLOBALIZACJI GOSPODARKI ŚWIATOWEJ

GLOBALIZACJA RYNKÓW

RYNKI FINANSOWE

- Prywatne kapitały przemieszczają się bardzo szybko po całym świecie – deregulacja rynków finansowych i liberalizacja przepływu kapitału stworzyły podstawę nowego ich funkcjonowania,
- Ogromne przepływy kapitałowe i różnorodność transakcji finansowych oraz mnogość pośredników przyczyniły się do powstania globalnych rynków finansowych,
- Powstanie elektronicznego pieniądza jako zapisu komputerowego stanowi fenomen współczesnej gospodarki światowej – w nowej gospodarce elektronicznej zarządzający funduszami, banki, korporacje oraz pojedynczy inwestorzy mogą transferować kapitały z jednego końca świata na drugi,
- Postęp technologiczny i wykorzystanie osiągnięć rewolucji informatycznej pozwoliły na dokonywanie bardzo skomplikowanych operacji na wielu rynkach przez 24 h na dobę.

GLOBALIZACJA RYNKÓW

RYNKI TOWAROWE I USŁUG

- W warunkach liberalizacji, otwarcia gospodarek i powszechnie głoszonej zasady wolnego handlu procesy globalizacji rynków towarowych i usług nabrały przyspieszenia ,
- Coraz więcej towarów wytwarzanych przez poszczególne kraje stanowi przedmiot wymiany międzynarodowej – niektóre segmenty rynków stają się homogeniczne w światowym wymiarze i oferują produkty podobne pod względem standardów i użyteczności (elektronika, samochody, fast food itd.),
- W związku z postępującym procesem ujednoczenia się gustów, potrzeb, preferencji, wymagań i wzorów konsumpcji dokonuje się tzw. proces mcdonaldyzacji,

GLOBALIZACJA RYNKÓW RYNKI PRACY I MIGRACJE LUDNOŚCI

- Dzięki rewolucji informatycznej praca może być dzisiaj wykonywana na duże odległości bez konieczności przemieszczania się ludzi,
- Rynki pracy są mniej zglobalizowane, jednak w gospodarce globalnej bardzo mobilna jest kadra menadżerska,
- Procesy globalizacji rynków towarowych i usług mają istotny wpływ na lokalne rynki pracy, w tym płace i bezrobocie oraz migracje zarobkowe,
- Globalizacji towarzyszy przemieszczanie się ludności w celach turystycznych, czemu sprzyja spadek kosztów transportu lotniczego oraz globalizacja informacji i usług.

GLOBALIZACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- Do przyspieszenia globalizacji rynków towarowych, usług i rynków finansowych w znacznym stopniu przyczyniła się wysoka dynamika przepływu BIZ,
- Dzięki zniesieniu barier w handlu i przepływach kapitału oraz możliwościom podejmowania działalności gospodarczej na całym świecie firmy coraz częściej dokonują racjonalnych wyborów przez angażowanie kapitału i technologii w działalność poza granicami kraju macierzystego,
- Globalizacja stwarza warunki dla ekspansji i osiągania dodatkowych zysków przez wykorzystanie przewag lokalizacyjnych i technologicznych,
- Siłą napędzającą procesy globalizacji jest szeroka i zróżnicowana działalność korporacji transnarodowych, które mają największe zdolności dostosowania się do ery globalizacji i kształtowania tego procesu,
- Korporacje transnarodowe działając na wielu rynkach, przyczyniają się do wzrostu przepływów towarów, usług, technologii, kapitału oraz tworzenia sieci powiązań produkcyjnych kooperacyjnych między firmami.

GLOBALIZACJA NOWY WYMIAR KONKURENCYJNOŚCI

- Procesy globalizacji rynków i działalności gospodarczej prowadzą do nasilenia się konkurencji międzynarodowej w wymiarze globalnym,
- Kiedy rynki stają się powiązane, a firmy muszą koordynować swoją działalność w wielu krajach, warunki konkurencji na rynkach światowych stają się coraz trudniejsze,
- Większa swoboda, zniesienie ograniczeń w przepływie towarów, usług i kapitału spowodowały, że poszczególne podmioty gospodarcze zaczęły poszukiwać większych zysków poza granicami kraju oraz stanęły przed koniecznością sprostania presji globalnej konkurencji,
- Konkurencja globalna wzmaga presję na megafuzje i przejęcia firm, aby zapewnić im długofalową przewagę konkurencyjną.

GLOBALIZACJA PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ

- Zmiany technologiczne, rozwój telekomunikacji i informatyki oraz obniżenie kosztów transportu stworzyły nowe możliwości funkcjonowania wielu gałęzi przemysłu i zmieniły sposób organizacji produkcji,
- Podstawą umiędzynarodowienia produkcji jest postęp technologiczny, liberalizacja rynków oraz wzrost mobilności czynników produkcji,
- Zmiany dotyczące działania przemysłu w nowych warunkach polegają na tym, że tworzy się sieć skomplikowanych powiązań produkcyjnych pomiędzy firmami w wielu krajach,
- Globalne strategie firm pozwalają na rozdzielenie poszczególnych faz produkcji oraz innych działań w zakresie tworzenia wartości dodanej na różnych rynkach,
- Poruszanie się po globalnym rynku ułatwia upowszechnienie się zasad i instytucji rynkowych oraz ujednoczenia struktur organizacyjnych, metod zarządzania, systemów produkcji w skali światowej.

GLOBALIZACJA WIEDZY I TECHNOLOGII

- Istotnym czynnikiem napędzającym procesy globalizacji był postęp technologiczny w transporcie i telekomunikacji oraz rozwój nowych technologii informacyjnych – rewolucja komputerowa i postęp w telekomunikacji umożliwiły przyspieszenie globalnej interakcji,
- Postęp w technikach informacyjnych prowadzi do „kurczenia się świata” – wydarzenia, informacje i idee natychmiast docierają do wszystkich krajów,
- Rewolucja informacyjna stworzyła niespotykane wcześniej możliwości organizacji produkcji w filiach na całym świecie,
- Procesy globalizacji, z jednej strony, wzmagają dążenie do tworzenia i szybkiego wykorzystania wysokiej techniki, z drugiej zaś – postęp technologiczny przyspiesza procesy globalizacji,
- Globalizacja wiedzy i technologii stworzyła podstawę dla nowego typu gospodarki opierającej się na wiedzy (knowledge-based economy).

GLOBALNE WSPÓŁZALEŻNOŚCI I ODDZIAŁYWANIA

- Wskutek coraz bardziej intensywnych powiązań handlowych, produkcyjnych, finansowych, inwestycyjnych, usługowych i technologicznych między krajami gospodarka światowa nie jest już sumą indywidualnych rynków, lecz systemem zintegrowanych rynków,
- Wysoki stopień współczesnych powiązań i współzależności prowadzi do tego, że znacznie wzrosło oddziaływanie zjawisk zachodzących w jednych krajach i regionach na inne kraje i regiony – dotyczy to przede wszystkim przenoszenia się zjawisk kryzysowych,
- Decyzje podejmowane w poszczególnych krajach mają implikacje globalne,
- Odległe geograficznie wydarzenia ekonomiczne i polityczne mają znacznie bardziej bezpośredni wpływ na poszczególne kraje niż kiedykolwiek wcześniej – działania podejmowane w jednym regionie lub kraju mogą mieć ogromne konsekwencje dla życia ludzi w innych regionach i krajach.

KORPORACJE TRANSNARODOWE JAKO SIŁA NAPĘDOWA PROCESU GLOBALIZACJI

KORPORACJE TRANSNARODOWE

Korporacja transnarodowa to firma, która jest właścicielem **oddziałów i filii** (w całości lub w części) w dwóch lub więcej krajach, działa w systemie podejmowania **wspólnych decyzji strategicznych**, a jej jednostki (filie i oddziały) **wzajemnie na siebie oddziałują** w zakresie podziału wiedzy, zasobów i odpowiedzialności.

KORPORACJE TRANSNARODOWE

- KTN odgrywają dominującą rolę we współczesnej gospodarce światowej – są najpotężniejszymi i najbardziej prężnymi organizacjami gospodarczymi świata i stanowią znaczącą siłę napędzającą proces globalizacji,
- Podstawą skutecznej rywalizacji KTN są min.: duże zasoby i zdolności wytwórcze, szeroki asortyment oraz globalna konkurencyjność produktów, rozbudowane powiązania produkcyjno-handlowe, ponadgraniczne struktury organizacyjne,
- Realizując swą ekspansję korporacje transnarodowe dokonują przemieszczenia zasobów i zdolności wytwórczych, pobudzają wzrost i efektywność gospodarczą, przyczyniają się do restrukturalizacji sektorów i przedsiębiorstw, aktywizują konkurencję i lokalną przedsiębiorczość, transmitują nowe metody i wzorce gospodarowania,
- O dominującym wpływie korporacji na proces globalizacji świadczy ich liczebność, a przede wszystkim ich olbrzymi potencjał i ekspansywność w gospodarce światowej.

CHARAKTERYSTYKA KTN

- Korporacje transnarodowe to przedsiębiorstwa:
 - składające się z jednostek z dwóch lub więcej krajów, bez względu na formę prawną i pole działania tych jednostek,
 - które operują w systemie podejmowania decyzji pozwalających na koherentną politykę i wspólną strategię jednego lub więcej ośrodków podejmowania decyzji,
 - w których jednostki są powiązane przez własność, albo jedna lub więcej z nich może wywierać znaczny wpływ na działalność innych, a zwłaszcza dzielić wiedzę, zasoby i odpowiedzialność z innymi jednostkami.

CECHY KTN

- integracja – zdolność KTN do działań w rozproszonych geograficznie, funkcjonalnie wyspecjalizowanych, dostosowanych lokalnie filiach przez transgraniczne strategie i struktury KTN
- elastyczność – zdolność do szybkiej, sprawnej i skutecznej adaptacji do zmian i dostosowań, wewnątrz i na zewnątrz makrootoczenia ekonomicznego i politycznego KTN
- sieciowość w tworzeniu wewnętrznego systemu powiązań organizacyjnych, obejmujących nadzór właścicielski i strategie KTN na różnych płaszczyznach działania
- zdolność do arbitrażu – umiejętność wykorzystania różnic na poziomie makro i mezo w różnych sektorach (branżach)
- globalna efektywność poprzez skonsolidowane podejście do zyskowności KTN, jako całej organizacji

NAJWIĘKSZE KTN

Top 100 global companies 1-20

Company name	Nationality	Industry	Rank +/-	31 March 2014		31 March 2009	
				Rank	Market Cap (\$bn)	Rank	Market Cap (\$bn)
Apple Inc	United States	Technology	32	1	469	33	94
Exxon Mobil Corp	United States	Oil & Gas	(1)	2	416	1	337
Google Inc	United States	Technology	19	3	409	22	110
Microsoft Corp	United States	Technology	2	4	318	6	163
Berkshire Hathaway Inc	United States	Financials	7	5	286	12	134
Roche Holding AG	Switzerland	Health Care	12	6	266	18	119
Johnson & Johnson	United States	Health Care	1	7	261	8	145
General Electric Co	United States	Industrials	16	8	256	24	107
Wells Fargo & Co	United States	Financials	46	9	244	55	60
Nestle SA	Switzerland	Consumer Goods	5	10	244	15	129
Wal-Mart Stores Inc	United States	Consumer Services	(8)	11	242	3	204
Royal Dutch Shell PLC	United Kingdom	Oil & Gas	(3)	12	238	9	139
PetroChina Co Ltd	China	Oil & Gas	(11)	13	225	2	287
Novartis AG	Switzerland	Health Care	15	14	224	29	100
Chevron Corp	United States	Oil & Gas	(4)	15	220	11	135
JPMorgan Chase & Co	United States	Financials	12	16	215	28	100
Procter & Gamble Co	United States	Consumer Goods	(7)	17	213	10	138
Samsung Electronics Co Ltd	South Korea	Consumer Goods	35	18	209	53	61
Pfizer Inc	United States	Health Care	17	19	205	36	92
HSBC Holdings PLC	United Kingdom	Financials	23	20	199	43	79

INNOWACYJNOŚĆ W ERZE GLOBALIZACJI

INNOWACYJNOŚĆ WG J.A. SCHUMPETERA

RANKING BLOOMBERGA

Bloomberg Innovation Index

Rank/Economy	Total score	R&D intensity	Manufacturing value-added	Productivity	High-tech density	Tertiary efficiency	Researcher concentration	Patent activity
1 South Korea	91.31	2	1	39	2	1	6	2
2 Germany	85.54	8	3	32	5	17	14	3
3 Sweden	85.21	5	16	16	9	16	5	8
4 Japan	85.07	3	13	29	5	34	9	1
5 Switzerland	84.96	7	8	3	10	25	13	5
6 Singapore	84.54	17	5	5	13	2	7	24
7 Finland	83.80	4	18	26	23	4	3	7
8 United States	82.84	10	26	8	1	37	21	4
9 Denmark	81.40	6	22	13	21	18	2	10
10 France	80.39	15	39	15	4	12	18	11
11 Israel	79.81	1	35	35	7	29	1	20
12 Russia	78.85	31	27	18	8	3	27	15
13 Austria	78.45	9	11	14	30	7	11	13
14 Norway	77.07	21	43	1	12	24	8	19
15 Ireland	76.67	24	7	12	25	6	24	22
16 Belgium	76.19	13	23	10	21	31	22	17
17 United Kingdom	74.92	22	44	30	11	9	20	14
18 Netherlands	74.90	18	28	24	15	41	16	9
19 Canada	73.44	23	40	19	17	22	12	26
20 Australia	73.42	14	47	2	16	21	15	32

ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z PROCESEM GLOBALIZACJI

- Przeciwnicy procesu globalizacji wskazują, że wolny rynek, liberalizacja handlu i finansów oraz wzrost przepływow informacji sprawia, że powstaje jeden, globalny rynek, który cechuje skłonność do ujednociania, co może w konsekwencji zagrażać narodowej tożsamości i odrębności kulturowej poszczególnych społeczeństw,
- Szczególnie niepokojąca jest przy tym dominacja potężnych międzynarodowych koncernów, nad którymi państwa nie mają kontroli i od których w wielu przypadkach stały się zależne,
- Rozwój działalności KTN nie przyczynia się do wzrostu dobrobytu poszczególnych społeczeństw, a jedynie do zmiany jego dystrybucji,
- Zlokalizowanie inwestycji w nowym kraju wiąże się z rozwojem rynku państwa goszczącego, zwiększeniem liczby miejsc pracy, wzrostem jego innowacyjności i jednocześnie z ograniczeniem działań podejmowanych w państwie macierzystym, w którym przedsiębiorstwa są zmniejszane, a niektórych przypadkach nawet likwidowane.

- narzędzia i systemy techniczne mają pierwszeństwo przed ludźmi,
- prymat wiedzy rozpatrywanie kosztów w krótkim czasie,
- finansowa i przemysłowa konkurencja na poziomie globalnym prowadzi do rozwoju globalnych oligopoli,
- nadmierna konkurencja, powodując wykorzystanie coraz nowszych technik wydobywania i przetwarzania surowców, prowadzi do niszczenia nieodtwarzalnych zasobów naturalnych,

PODEJŚCIE ANTYGLOBALISTÓW

- Przekonanie, że negatywne skutki procesu globalizacji przeważają nad ewentualnymi korzyściami, stało się impulsem do stworzenia ruchu społecznego skupiającego przeciwników globalizacji, który wyraża swoje poglądy przy okazji obrad organizacji międzynarodowych, takich jak: Bank Światowy, MFW, WTO,
- Antyglobaliści są przekonani, że globalizacja jest przyczyną wszelkich konfliktów i problemów, jakie występują na świecie, m.in.:
 - postępującej degradacji środowiska naturalnego,
 - powstawania nowych i pogłębiania się dotychczasowych nierówności społecznych, dominacji kapitału międzynarodowego,
- W ocenie antyglobalistów globalizacja przyczynia się do pogłębiania nierówności między poszczególnymi krajami i społeczeństwami – korzyści i szanse, jakie płyną z procesu globalizacji, są dystrybuowane bardzo niesprawiedliwie i z reguły przeznaczone dla określonego kręgu podmiotów – ludzi, przedsiębiorstw i krajów,
- Zgodnie z naczelnym hasłem przeciwników globalizacji: „bogacą się bogaci, a biedni biednieją.”

KORZYŚCI I KOSZTY GLOBALIZACJI

KORZYŚCI

- o Gospodarki krajów bardziej otwartych szybciej się rozwijają niż te, które są bardziej zamknięte.
- o Dobrze zarządzane, otwarte gospodarki rozwijały się średnio w tempie 2,5% szybszym niż te zamknięte dla sił globalizacji.
- o W krajach o szybszym wzroście gospodarczym poziom życia szybciej się poprawiał i następowała redukcja biedy.
- o Tańsze produkty czynią je bardziej dostępnymi dla szerszych rzesz ludności, a przez konkurencję mogą promować wydajność i produktywność.

KOSZTY

- o Koszty społeczne i gospodarcze globalizacji – liberalizacja handlu sprzyja rozwojowi sektorów, które są konkurencyjne.
- o Wymaga ona jednocześnie, by kraje, które włączają się w proces globalizacji podejmowały reformy i restrukturyzowały swoje gospodarki.
- o Niektóre kraje nie były w stanie skorzystać z globalizacji, a stopa życiowa ich społeczeństw obniża się.
- o Luka w dochodach między najbogatszymi i najbiedniejszymi krajami systematycznie się pogłębia: z 30:1 w 1960 r. do 82:1 w 1995 r., 100:1 w 2005 r., 261:1 w 2009 r.

KORZYŚCI

- o Większe bogactwo w wynik globalizacji doprowadziło do lepszego dostępu do opieki zdrowotnej i do czystej wody, co wydłużyło średnią długość życia.
- o Ponad 85% populacji świata może oczekiwać, że będzie żyć co najmniej 60 lat (dwa razy dłużej niż 100 lat temu).
- o Większe bogactwo w wynik globalizacji doprowadziło do lepszego dostępu do opieki zdrowotnej i do czystej wody, co wydłużyło średnią długość życia.
- o Ponad 85% populacji świata może oczekiwać, że będzie żyć co najmniej 60 lat (dwa razy dłużej niż 100 lat temu).

KOSZTY

- o Wzrost handlu i turystyki ułatwił przemieszczanie się chorób ludzi, zwierząt i roślin, jak HIV/AIDS, SARS, ptasia grypa.
- o AIDS zredukowało długość życia w niektórych częściach Afryki do mniej niż 33 lat.
- o Globalizacja ułatwiła też wprowadzenie tytoniu i papierosów w krajach rozwijających się, zwiększając z tym koszty i wydatki na ochronę zdrowia.

KORZYŚCI

- o Wzrost świadomości ekologicznej oraz kalkulacja kosztów spowodowały pozytywne efekty w odniesieniu do środowiska naturalnego przez zachęcanie do wykorzystywania bardziej efektywnych i mniej zanieczyszczających technologii.
- o Przyczyniły się też do ułatwienia importu i wykorzystania do produkcji odnawialnych substytutów rzadkich krajowych surowców.

KOSZTY

- o Środowisko naturalne zostało zniszczone w dużym stopniu z powodu niewłaściwej eksploatacji zasobów w rolnictwie, leśnictwie, przemyśle wydobywczym itp.
- o Firmy z sektora rolnego niszczą bioróżnorodność planety i pozbawiają drobnych farmerów źródeł ich utrzymania.

KORZYŚCI

o Rosnąca współzależność i globalne instytucje, np. WTO, Bank Światowy, które kierują rozwiązaniem sporów między rządami, stworzyły płaszczyzny porozumienia pozwalające rozładować różne napięcia polityczne i gospodarcze.

o Umacnia to pokój – kraje nie są skłonne do wchodzenia w konflikty ze swoimi partnerami.

KOSZTY

o Potęgi gospodarcze mają największy wpływ na globalne instytucje, jak WTO czy Bank Światowy, co może mieć negatywny wpływ na interesy krajów rozwijających się.

o Poziom protekcji rolnej w krajach rozwiniętych szacuje się na około pięciokrotnie wyższy niż pomoc udzielana krajom najstabilniej rozwiniętym.

KORZYŚCI

o Rozwój technologii znacznie zredukował koszty i ceny, zmieniając formy komunikacji, nauki, prowadzenia działalności gospodarczej i leczenia.

o Nastąpił znaczny spadek analfabetyzmu w krajach rozwijających się z 35% w 1990 r. do 20% w 2008 r

KOSZTY

o Liberalizacja handlu i udoskonalenia technologiczne zmieniają gospodarkę kraju, niszcząc tradycyjne wspólnoty rolnicze i umożliwiając import tanich dóbr przemysłowych.

o Może to prowadzić do bezrobocia, jeśli nie będzie się tym odpowiednio kierować, ponieważ praca w sektorach tradycyjnych zaczyna być rzadka.

AGATA
GAŚNIENIEC

ŹRÓDŁA:

- B. Liberska, Globalizacja. Mechanizmy i wyzwania, PWE, Warszawa 2002.
- J. Rymarczyk, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, PWE, Warszawa 2010.
- J. E. Stiglitz, Globalizacja, PWN, Warszawa 2007
- McGrew A. – Conceptualizing Global Politics, Polity Press, Cambridge
- Pietraś M. – Globalizacja jako proces zmiany społeczności międzynarodowej, Wyd. Uniwersytetu M. Curie – Skłodowskiej, Lublin 2002
- <http://www.nytimes.com/2016/09/18/opinion/sunday/put-globalization-to-work-for-democracies.html>
- GAZETA WYBORCZA, 2004.08.27, Francis Fukuyama, Globalizacja do bicia.

PYTANIA

1. Co rozumiemy pod pojęciem globalizacji?
2. Jakie są przyczyny globalizacji?
3. W których płaszczyznach globalizacja jest najbardziej widoczna?
4. Jakie granice są zacierane poprzez globalizację?
5. Czym cechują się korporacje transnarodowe i co priorytetyzują?
6. Jakie zagrożenia niesie ze sobą globalizacja?
7. Jakie największe korzyści wiążą się z globalizacją?